

V.l.n.r. Hans Schoking, Monique Krüs, Arthur ten Wolde, Andrea Foléa en Kirsten Schötteldreier. (Foto NRC Handelsblad, Maurice Boyer)

La Traviata op de wallen

In Amsterdam wordt dit weekend een eigentijdse versie van La Traviata opgevoerd. Parijs anno 1850 maakt plaats voor de Amsterdamse Wallen anno nu.

DOORMISCHTA SPEL

AMSTERDAM, 22 APRIL. De grote loods waar ooit het Amsterdamse gas werd gezuiverd, is omgetoverd in een bruin café. Houten tafeltjes met perzische kleedjes staan rondom een biljart dat later in Verdi's opera *La Traviata* nog dienst zal doen als het doodsbed van titelheldin Violetta, de 'verdoolde' courtesane die na een onmogelijke liefde sterft aan tbc. Achter het biljart staat een bar, bemand door zangers van operakoor En'Aria. De dames als hoertjes in Waterlooplein-look, de heren in morsige jassen slurpend van jeneverglases. „Geloofwaardigheid en herkenbaarheid, daar gaat het om”, vindt regisseur en dirigent Pierre Schuitemaker. „Verdi had zelf een hekel aan oubollige regies. Ik vertaal het verhaal van *La Traviata* naar het heden, en maak de tragedie zo voor iedereen herkenbaar en aansprekend.”

'Opera is geen museumkunst'

Naar de technische moeilijkheden van het werken op een experimentele locatie, hoeft niet lang te worden gezocht. Schuitemakers partituur wordt aangeleefd door een provisorisch bungelend peertje dat om het uur op de grond klettert. Veel lastiger nog is de akoestiek van de hal: zwarte muurlappen bedekken de veertig meter brede, honderd meter lange muren, waardoor de nagalm is teruggebracht van elf naar vijf seconden. Maar ook dan blijft het voor het veertigkoppige amateurkoor lastig de slag van de dirigent te volgen. Routineus klappt Schuitemaker zijn puls mee. „Koor! Kunt U opletten alstublieft? Het is hier koud en donker, dat merk ik ook. Maar juist dan verwacht ik wel ieders onverdeelde aandacht.”

Sinds 1994 brengt de stichting En'Aria elk jaar een geëscendeerde opera op een bijzondere locatie. Eerder werd gewerkt in een kerk, een sporthal en een openluchttheater. Daarmee vergeleken is de Zuiveringshal een ideale plek. Koor en solisten konden er al begin april met de repetities beginnen, en dat is een luxe, legt Schuitemaker uit. „In de sporthal hadden we maar drie uur repetitietijd

op locatie. Dan kun je nog zo hard werken in je eigen zaaltje, maar op het moment van de voorstelling is alles anders, en dan raken de zangers in paniek. Zeker amateurs. Hier kunnen we rustig in de ruimte groeien.”

„Het leuke aan deze plek is dat je kunt experimenteren met de ruimte”, vindt sopraan Monique Krüs. Zij zingt op eerste Paasdag de rol van Violetta, de dag daarna afgewisseld door Mariette Oelderik. En'Aria draait op sponsorgeld, en zet haar reeks voorstellingen na twee avonden voor gewoon publiek voort met nog drie voorstellingen voor de sponsors. „Vijf avonden Violetta zingen is te zwaar, dus wisselen we elkaar af”, legt Krüs uit. Bij De Nederlandse Opera zong zij onlangs een grote rol in de productie van Guus Janssens nieuwe opera *Hier*. „Dat geeft me de financiële armslag om ook mee te kunnen werken aan een low-budget productie als deze *La Traviata*, waar ik de rol van Violetta in de luwte kan uitproberen. En bovendien: het kleinschalige is leuk! Het groepsproces, het samen met amateurs toegroeien naar een goed eindresultaat.”

Na de doorloop van de feestscè-

ne uit de eerste akte neemt Krüs het dameskoor apart. „Voel je lekker in je vel en straal dat uit!” ze ze. De dames knikken, en spiegelen Krüs in haar sensuele gebare. „Je speelt de hoer, laat dat dan ook zien. Opera moet direct zijn, vind ik. Dat trekt me ook aan in deze geactualiseerde versie, want *La Traviata* is een verhaal van alle tijden. Hier in de hal is bovendien nauwelijks afstand tussen het toneel en het publiek, omdat het orkest aan de zijkant zit. Alles komt heel dichtbij. De afstandelijke sfeer van heiligheid ontbreekt, en terecht ook. Opera hoort thuis onder de mensen. Het enige dat telt voor me als zangeres, is dat ik het publiek raak en meetrek in het verhaal. Al dat lukt, is opera het mooiste wat er is!” Volgend jaar zet En'Aria haar traditie voort met een geactualiseerde enscenering van Mozart *Idomeneo*.

Giuseppe Verdi, *La Traviata* door het En'Aria operakoor en orkest Continuo. Directie en regie: Pierre Schuitemaker. M.m.v. Monique Krüs/Mariette Oelderik Andrea Foléa Frank Dolphin Wong, e.a. Voorstellingen op 23 en 24/4, Zuiveringshal van de Westergasfabriek Amsterdam. Aanvang: 20 uur. Reserveren: (0900) 0191 of (020) 6813068.